

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 8P/93/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122204545
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:8122204545.3

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, mal. D. Y., L.. XX.X.XXXX, C.. S. Y., L.. XX.XX.XXXX, C.. K. Y., L.. XX.XX.XXXX, C.. P. Y., L.. X.X.XXXX, zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, za účasti starej matky: C. Y., L.. XX.X.XXXX, P. J. G. Š. XXX/X, Y. L. P., rodičov: C. Y., L.. XX.X.XXXX, toho času Ú. T., V. XX, T., C. Y., L.. XX.X.XXXX, trvale bytom T., P. Č. G. P. XDE, T., o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, t a k t o

rozhodol:

I. Súd zveruje maloleté deti Y., D., L.. XX.XX.XXXX, S., L.. XX.XX.XXXX, K., L.. XX.XX.XXXX S. P., L.. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti C. Y., L.. XX.XX.XXXX, J. G. Š. XXX, Y. L. P., ktorá je oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu v akom ju vykonávajú rodičia. Právo maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok má iba v bežných veciach.

II. Z a v ä z u j e rodičov platením výživného na každé maloleté dieťa vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu, ktoré výživné je každý z rodičov p o v i n n ý platiť vždy do 25.dňa toho ktorého mesiaca na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou.

III. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Na základe podnetu Okresného súdu Prešov zo dňa 12.5.2022 začal tunajší súd bez návrhu uznesením č.k. 8P/93/2022-9 zo dňa 30.5.2022 konanie o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti a o určenie výživného zo strany rodičov na maloleté deti. Z podnetu súd zistil, že uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 27P/90/2022-12 zo dňa 7.4.2022 bolo rozhodnuté neodkladným opatrením o zverení maloletých detí Y. do starostlivosti starej matky C. Y., L.. XX.X.XXXX, J. G. Š. XXX, Y. L. P.. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 5.5.2022.

2. Stará matka súhlasila so zverení maloletých detí do jej náhradnej osobnej starostlivosti. Matka sa vo veci nevyjadrila, pojednávania sa nezúčastnila. Otec súhlasil s pojednávaním v jeho neprítomnosti.

3. Kolízny opatrovník doporučil zveriť maloleté deti do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom starej matky, oboznámením sa s listinnými dôkazmi: podnet Okresného súdu Prešov, lustrácia v Sociálnej poisťovni, správa kolízneho opatrovníka, správy OR PZ Vranov nad Topľou, správy ÚVTOS Košice, správa mesta Y. L. P., správa ÚPSVaR Prešov, potvrdenie o zdravotnom stave starej matky, oboznámením sa s pripojeným spisom Okresného súdu Prešov sp.zn. 27P/90/2022 a zistil tento skutkový stav veci :

5. Uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 27P/90/2022-12 zo dňa 7.4.2022 boli maloleté deti Y., D., L.. XX.X.XXXX, S., L.. XX.XX.XXXX, K. , L.. XX.XX.XXXX S. P., L.. X.X.XXXX zverené do starostlivosti starej matky C. Y., L.. XX.X.XXXX, bytom Y. L. P., G. Š. XXX. Neodkladné opatrenie malo trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 5.5.2022 a bolo vykonateľné 7.4.2022. Z odôvodnenia uznesenia vyplýva, že otec maloletých detí je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody, matka detí sa o maloletých nestará, často mení miesto pobytu, jej prístup k zabezpečovaniu starostlivosti o deti je laxný. Stará matka C. Y. prejavila záujem prevziať do jej starostlivosti štyri maloleté deti.

6. Stará matka vo výpovedi uviedla, že je ochotná postarať sa o maloleté deti jej syna. Starostlivosť o vnúčatá zabezpečuje od apríla 2022. Starostlivosť zvláda, deti ju počúvajú, rešpektujú. Stará matka má s deťmi vytvorený dobrý citový vzťah. Ide o deti jej syna, ktorý je aktuálne vo výkone trestu. Keď bol syn doma, s deťmi navštevoval jej domácnosť, takže s vnúčatami mala od malička vytvorený citový vzťah. Po nástupe syna do výkonu trestu, matka detí nebola schopná o deti sa postarať. Matka požívala alkohol, viedla neusporiadaný život, navštevovala zábavy, o deti sa vôbec nestarala, deťom nevarila. Stará matka zabezpečuje všetky úkony súvisiace so starostlivosťou o deti. Má vytvorené vhodné bytové podmienky, súdne trestaná nebola, je plne spôsobilá na právne úkony. Zdravotný stav jej dovoľuje postarať sa o deti. Od doby čo sú deti v jej domácnosti matka sa o nich nijako nezaujíma. V minulosti aj matka poberala ešte na deti rodičovský príspevok, ale deťom nič nekúpila. Aktuálne domácnosť starej matky matka nenavštívila, osobne teda deti nevidela, ani ich telefonicky nekontaktuje. Otec detí je vo výkone trestu odňatia slobody do roku 2027. Podmienečne by mohol byť prepustený v roku 2025. Otec sa o deti zaujíma, je s nimi v kontakte prostredníctvom internetu. Príjem starej matky pozostáva z vdovského dôchodku. Finančne jej vypomáha staršia dcéra. Stará matka má 7 detí, všetky sú už dospelé. Mal. vnuk D. aktuálne navštevuje G. ročník v základnej škole. Od septembra nastúpi do X.O.. Ostatné 3 mal. deti sú v osobnej celodennej starostlivosti starej matky.

7. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že maloleté deti D. Y., L.. XX.XX.XXXX, S. Y., L.. XX.XX.XXXX, K. Y., L.. XX.XX.XXXX, P. Y., L.. XX.XX.XXXX boli neodkladným opatrením 27P/90/2022 zo dňa 07.04.2022, ktoré nadobudlo vykonateľnosť 07.04.2022, vydaným Okresným súdom Prešov zverené do starostlivosti starej matke C. Y.P., L.. XX.XX.XXXX, P. J. G. Š. XXX, Y. L. P.. Stará matka obýva s maloletými deťmi domácnosť, ktorá pozostáva z jednej miestnosti. Domácnosť je zariadená účelovo, novým nábytkom, je pripojená na elektrinu, vodu si donášajú z obecnej studne, vykurojú pieckou na tuhé palivo. Sociálne zariadenie nie je súčasťou domácnosti. Hygiena domácnosti je na dobrej úrovni, stará matka v domácnosti udržiava poriadok a čistotu. V domácnosti je pri sociálnych šetreniach dostatok potravín a maloleté deti majú navarené teplé jedlo. Domácnosť starej matky obývajú aj jej dvaja synovia a to G. Y., L.. XX.XX.XXXX S. T. Y., L.. XX.XX.XXXX. Syn G. má ísť najbližšiu dobu do práce, kde by mal pracovať na turnusy. Syn T. si privyrába brigádnicke. Synovia starej matky do domácnosti finančne prispievajú. Maloleté deti D., S., K. S. P. sú toho času zdravé, prekonávajú len bežné detské ochorenia a vírusy. Nie sú vedené v žiadnej z odborných ambulancií. Pediatrom maloletých detí je C.. J.. Maloletý D. navštevuje G. ročník Základnej školy v Y. L. P.. Ostatné maloleté deti sú v celodennej starostlivosti starej matky. Stará matka maloletých detí poberať vdovský dôchodok po nebohom manželovi v sume 170 eur mesačne. Maloleté deti majú v domácnosti starej matky zabezpečené svoje potreby. Stará matka poskytuje starostlivosť maloletým deťom podľa svojich schopností a možností, na deťoch nie sú pozorovateľné známky zanedbávania, týrania. Nakoľko sa otec maloletých detí nachádza vo VTOS a matka maloletým deťom nezabezpečovala potrebnú starostlivosť, deti nechávala bez dozoru a s maloletými deťmi po tom ako opustila zariadenie núdzového bývania nemala kam ísť, je v najlepšom záujme maloletých detí, aby boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, ktorá o maloleté deti prejavila záujem.

8. Lustráciou v Sociálnej poisťovni súd zistil, že stará matka detí je poberateľkou vdovského dôchodku vo výške 174,10 eur.

9. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Vranov nad Topľou potvrdilo, že C. Y. nebola v období posledných 5 rokov trestne stíhaná.

10. Z oznámenia Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody, T. vyplýva, že C. Y. je vo výkone trestu pracovne zaradený a za mesiac apríl 2022 mu bola vyplatená čistá mzda 174,47 eur, za mesiac máj 2022 suma 215,50 eur.

11. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov potvrdil, že matka detí C. Y. bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie v období od 3.11.2010 do 15.1.2012, dňom 16.1.2012 bola vyradená na vlastnú žiadosť. Menovaná nie je príjemcom pomoci v hmotnej núdzi.

12. Podľa správy mesta Y. L. P.L. C. Y. býva v malom rodinnom dome, ktorý si svojpomocne postavila spolu s deťmi a zaťom. Manžel jej zomrel, je vdovou. Žije iba z vdovského dôchodku. Dom má dve väčšie izby. Jednu obýva ona s deťmi a druhú izbu dcéra so svojou rodinou. Pani Y.P. sa stará o svoje deti v rámci svojich možností a schopností. Podľa informácii mesta nepožíva alkoholické ani iné návykové látky. Je prísna, rázna, stojí si za svojim. Na verejnosti sa správa bezproblémovo a jej správanie doteraz nebolo prejednávané komisiou verejného poriadku.

13. Podľa § 45 ods. 1-9 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

14. Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

15. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

16. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

17. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20170701>>.

18. Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

19. Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

20. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

21. Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

22. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa ods. 2 obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

23. V zmysle § 62 ods. 3 a 4 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

24. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky je v ich najlepšom záujme. Otec je vo výkone trestu odňatia slobody, teda nemôže deťom zabezpečovať osobnú starostlivosť. Matka nejaví o maloleté deti záujem. Za posledné mesiace, kedy boli deti v jej starostlivosti, nepreukázala potrebnú rodičovskú zodpovednosť. Matka nemá pre deti vytvorené vhodné bytové podmienky, nemá finančný príjem a o deti sa ani nezaujíma. Stará matka prejavila záujem a ochotu postarať sa o maloleté vnúčatá, s ktorými má vytvorený blízky citový vzťah. Náhradná osobná starostlivosť o maloleté dieťa je založená na zásade dobrovoľnosti a na tom, že fyzická osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené, s tým súhlasí, a to nielen v čase, keď súd toto výchovné opatrenie vyslovuje, ale aj počas celého výkonu tejto náhradnej starostlivosti. Stará matka spĺňa zákonné predpoklady pre zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti. Je plne spôsobilá na právne úkony, súdne trestaná nebola, má zabezpečené vhodné bytové podmienky, ku vnukom má vytvorený kladný citový vzťah. S prihliadnutím na zistený skutkový stav, správy kolízneho opatrovníka, mesta Y. L. P., súd v záujme zdravého vývoja detí veril maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. V rozhodnutí súd vymedzil starej matke rozsah práv a povinností k maloletým deťom.

25. Podľa hore uvedených zákonných ustanovení súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti musí určiť rodičom rozsah ich vyživovacej povinnosti. Keďže podľa vyžiadaných správ otec je síce vo výkone trestu odňatia slobody pracovne zaradený, ale jeho čistý mesačný príjem je nízky a matka v zmysle lustrácie v Sociálnej poisťovni a podľa správy úradu práce nie je zamestnaná, nepoberá ani sociálnu dávku, súd rodičov zaviazal platením výživného na každé maloleté dieťa v minimálnom rozsahu, t.j. od 1.7.2022 v sume 32,10 eur. Zákon o rodine stanovuje minimálne výživné, ktoré je povinný platiť každý rodič bez ohľadu na príjem. Určenie výživného pod túto minimálnu hranicu nie je možné. Výživné sú rodičia povinní poukazovať na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou.

26. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na výkon rozhodnutia podľa osobitného zákona.